

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

SK

Prejav

1. decembra 2020

Prejav Klausa-Heinera Lehneho, predsedu Európskeho dvora audítorov

Prezentácia výročnej správy EDA za rok 2019

Rada Európskej únie (hospodárske a finančné záležitosti)

1. decembra 2020

V prípade rozdielov má prednosť hovorený text.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Vážený pán predseda,

ctení ministri,

dámy a páni,

s potešením sa k Vám dnes prihovám za prítomnosti člena EDA zodpovedného za výročnú správu Tonyho Murphyho.

Som presvedčený, že ani jeden z nás nezaznamenal rok s toľkými **výzvami**, ako je tento. Avšak ako vždy v histórii Európskej únie, **krízy** vedú ku **krokom vpred** a inováciám, ktoré sme len pred niekoľkými mesiacmi považovali za nemožné.

Hoci Vám tu dnes prezentujem výročnú správu Dvora audítorov za predchádzajúci rok, súčasne by sme mali myslieť na veľké rozhodnutia a dohody, ktoré budú tvarovať výdavky a finančné riadenie EÚ na **nasledujúcich sedem rokov**: na nový dlhodobý rozpočet EÚ vrátane fondu obnovy Next Generation EU.

Ako nezávislý externý audítor Európskej únie robíme všetko pre to, aby sme boli i po vypuknutí pandémie COVID-19 **naďalej schopní** poskytovať účinnú verejnú audítorskú službu v EÚ.

Čo sme zistili?

Pokiaľ ide o výdavky, odhadujeme, že **celková chybovosť** zostala **stabilná** – z 2,6 % v roku 2018 na **2,7 %** v roku 2019. To je v prvom rade **dobrá správa**. Tento celkový údaj samozrejme zastiera značné rozdiely medzi jednotlivými oblasťami politiky.

V oblasti **konkurencieschopnosti** sme odhadli zvýšenú chybovosť (**4 %**), ktorá sa väčšinou týkala preplatenia neoprávnených nákladov. Ďalšie zjednodušenie zložitých pravidiel týkajúcich sa nákladov na zamestnancov je určite súčasťou riešenia, ako to tvrdíme už niekoľko rokov. Tiež sme preskúmali audity, ktoré vykonala Komisia aj externí audítori pracujúci v jej mene – a zistili sme, že sú len čiastočne spoľahlivé – stále existuje jasný priestor na dosiahnutie pokroku.

V oblasti **prírodných zdrojov** sme zaznamenali zlepšenia, ktoré znížili odhadovanú chybovosť na **1,9 %**. Týka sa to najmä **priamych platieb**, ktoré súvisia hlavne s deklarovanými poľnohospodárskymi plochami. V prípade týchto platieb, ktoré tvoria väčšinu výdavkov v rámci tohto okruhu (70 %), zostáva chybovosť **výrazne pod prahom významnosti**. V oblastiach ako **rozvoj vidieka, trhové opatrenia, opatrenia v oblasti rybárstva a klímy**, ktoré predstavujú zvyšných 30 % výdavkov v tomto okruhu, však zostáva chybovosť **významná**. Z nášho preskúmania auditov niektorých vnútroštátnych orgánov takisto vyplynulo, že je stále potrebných niekoľko zlepšení.

V oblasti **administratívy** sme nezistili významné chyby, čo je v súlade s predchádzajúcimi dvomi rokmi.

Pokiaľ ide o **súdržnosť**, chybovosť v tejto oblasti sme odhadli na **4,4 %**, zohľadniac opravy vykonané orgánmi členských štátov. Táto chybovosť je nižšia ako minulý rok, stále je však významná. Preskúmali sme prácu **18 vnútroštátnych orgánov auditu**, ktoré zohrávajú v tejto oblasti veľmi dôležitú úlohu v rámci uistenia a kontroly, a **opäť sme zistili chyby, ktoré neodhalili**. Ak sa vnútroštátnym orgánom a Komisii podarí v nasledujúcich rokoch dosiahnuť zlepšenia v tejto oblasti, mohli by sme sa viac spoliehať na prácu orgánov auditu členských štátov a ich výsledky, čo by bolo rozhodujúcim krokom k zlepšeniu systému kontroly v tejto dôležitej oblasti. Zatiaľ tam však nie sme. Viem, že Komisia chce tento cieľ dosiahnuť, ale na to, aby sa to stalo skutočnosťou, potrebujeme veľké úsilie aj v členských štátoch.

Prečo kladiem taký dôraz na súdržnosť?

Je to pomerne jednoduché: už niekoľko rokov robíme rozdiel medzi výdavkami, ktoré považujeme za výdavky s **vysokým rizikom**, napríklad súdržnosť, a tými, ktoré považujeme za výdavky s nízkym rizikom. Výdavky s vysokým rizikom majú významnú chybovosť v odhadovanej výške **4,9 %** (2018: 4,5 %).

Čo sa teda stalo v roku 2019? Napriek niekoľkým lepším či horším odchýlkam nedošlo k **zásadnej zmene** v príslušných oblastiach politiky. Nedostatky v **kontrolách ex post** pretrvávajú.

Zvýšil sa však **podiel výdavkov s vysokým rizikom**, a to najmä v oblasti súdržnosti (**53 %**). To nie je problém sám osebe – je to dobré a očakávalo sa, že sa výdavky na súdržnosť zvýšia. Znamená to však, že **väčšina nášho kontrolovaného súboru je teraz ovplyvnená významnou chybovosťou**. V dôsledku toho Dvor audítorov tentokrát vydal negatívny (t. j. záporný) výrok k výdavkom ako celku.

Je to spôsobené **pretrvávajúcimi štrukturálnymi problémami** v niektorých oblastiach, ktoré je potrebné riešiť. Potrebujeme **jasné a jednoduché pravidlá** pre všetky finančné prostriedky EÚ – a taktiež potrebujeme **účinné kontroly**, ako sa tieto peniaze vynakladajú a či sa dosahujú plánované výsledky.

Na čom záleží viac ako na našom celkovom závere či titulku, je skutočnosť v praxi a naše závery týkajúce sa rôznych výdavkových oblastí, ktoré sú **veľmi odlišné**. Vyzývam preto Radu, aby sa dôkladne pozrela na tieto oblasti.

„Tento rok sme po prvýkrát uverejnili aj správu o celkovej výkonnosti rozpočtu EÚ. Táto inovačná správa je súčasťou nášho ročného cyklu podávania správ, a preto prispieva k postupu udelenia absolutória. Zo správy vyplýva, že hoci sa podávanie správ o výkonnosti EÚ neustále zlepšuje a stáva sa vyváženým, výzvy pretrvávajú. Kvalita hodnotení výkonnosti Komisie, ako aj skutočná výkonnosť výdavkových programov EÚ sú zmiešané. Okrem toho je potrebné, aby EÚ ďalej zlepšovala spoľahlivosť informácií o výkonnosti.“

Vážený pán predseda, dámy a páni,

prihováram sa k Vám v kontexte prípravy **ďalšieho finančného obdobia**. Očakáva sa, že výdavky EÚ sa v nasledujúcich rokoch takmer zdvojnásobia. **Využime preto ponaučenia z minulosti** na vytvorenie čo najlepšieho systému. Únia musí byť schopná v novom sedemročnom období zhodnotiť, čo fungovalo v predchádzajúcom období dobre a čo nefungovalo až tak dobre.

Ochraňujme preto finančné záujmy Únie pred nezrovnalosťami a podvodmi. V roku 2019 sme úradu OLAF postúpili deväť prípadov podozrenia z podvodu, ktoré sme zistili pri našich auditoch. Teším sa na podobne úzku spoluprácu s Európskou prokuratúrou.

Ďalší dlhodobý rozpočet EÚ vrátane plánu obnovy pre Európu **predstavuje pre Dvor audítorov aj veľké výzvy** s úplne novým rozmerom. Na to, aby mohol overiť, či sa tieto finančné prostriedky využívajú udržateľným spôsobom, bude potrebovať **viac zdrojov**.

Takisto sa poučme z predchádzajúcich skúseností a **čo najskôr** začnime nové finančné obdobie. Zároveň však nezabudnime, že do konca roka 2019, predposledného roka súčasného sedemročného rozpočtu, bolo vyplatených len 40 % schválených finančných prostriedkov EÚ na toto sedemročné obdobie, pričom niektoré členské štáty využili menej než tretinu. Ťažkosti s **čerpaním finančných prostriedkov EÚ** sú pretrvávajúcim problémom v praxi bez ohľadu na ciele či požiadavky stanovené na politickej úrovni. Prispelo to k navýšeniu sumy reste à liquider, ktorá do konca roka 2019 dosiahla takmer 300 mld. EUR a ktorá sa bude musieť riešiť v novom rozpočtovom období.

Dámy a páni,

v kontexte nového finančného rámca na nasledujúcich sedem rokov, a najmä fondu obnovy Next Generation EU, nesú členské štáty obrovskú zodpovednosť za správne a udržateľné riadenie financií EÚ v záujme občanov Európy. V tohtoročnej správe, ktorú som mal dnes príležitosť prezentovať Vám, sa zdôrazňuje potreba **ďalšieho úsilia** všetkých zainteresovaných strán s cieľom čo najlepšie využiť európske peniaze na formovanie budúcnosti Európy.

Ďakujem Vám za pozornosť.